

**HITROST – POČASNEJE JE VARNEJE
2013**

(PROGRAM AKTIVNOSTI)

15. do 21. april
21. do 24. junij
19. do 25. avgust

1. UVOD

Ministrstvo za notranje zadeve – Policija je v letu 2013 prevzela vodenje in koordiniranje preventivne akcije Hitrost – počasneje je varneje.

V letu 2012 je policija obravnavala 22.037 (23.104)¹ prometnih nesreč ali za 5 % manj kot v letu 2011. V omenjenih prometnih nesrečah je bilo udeleženih 39.970 (42.532) oseb ali za 6 % manj kot leta 2011.

Zaradi prometnih nesreč je umrlo 130 (141) ali za 8 % manj ljudi. Število hudo telesno poškodovanih v prometnih nesrečah se je zmanjšalo iz 932 na 848 oziroma za 9 %, število lahko telesno poškodovanih pa se je iz 8.879 zmanjšalo na 8.300 oziroma za 6 %.

Poleg neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti so bili v letu 2012 najpogostejši vzroki najhujših prometnih nesreč nepravilna stran ali smer vožnje in neupoštevanje pravil o prednosti.²

Na slovenskih cestah se soočamo s problematiko prometne varnosti, povezano predvsem z neupoštevanjem prometnih pravil in v nekaterih primerih z dokaj nizko kulturo udeležencev v cestnem prometu. Posledice takšnega obnašanja se pogosto kažejo v prometnih nesrečah, ki imajo hude posledice, tako za posameznike kakor tudi družbo kot celoto. Nedvomno je izguba življenja najhujša posledica prometnih nesreč. Zavedati se moramo, da so tudi hudo in lahko telesno poškodovani ter velika materialna škoda nacionalni problem.

Med prioritetskimi področji je treba na prvem mestu izpostaviti problematiko hitrosti. Neprimerna oziroma neprilagojena hitrost je na slovenskih in tudi evropskih cestah poglavitni dejavnik prometnih nesreč, predvsem tistih z najhujšimi posledicami. Kljub trendu umirjanja hitrosti in zmanjševanju števila mrtvih in hudo telesno poškodovanih v preteklih letih, število umrlih v prometnih nesrečah do katerih pride zaradi hitrosti še vedno ostaja previsoko.

Policija in ostali sodelujoči, ki delujejo na področju prometne varnosti, se zavedamo pomembnosti umirjanja hitrosti. Omenjeno področje predstavlja tisti segment prometne varnosti, kjer lahko s pravim proaktivnim pristopom in hkratnim izvajanjem meritev hitrosti na pravilno izbranih mestih, bistveno izboljšamo prometno varnost.

¹ Podatki v oklepajih so za leto 2011.

² Veliko prometnih nesreč se zgodi tudi zaradi premika z vozilom, vendar gre v teh primerih predvsem za prometne nesreče z materialno škodo.

2. CILJI

Glede na namen akcije so opredeljeni naslednji cilji:

1. ZMANJŠATI ŠTEVILO PROMETNIH NESREČ, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI

2. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI NE SME UMERTI VEČ KOT 52 LJUDI

3. V PROMETNIH NESREČAH, KI SE ZGODIJO ZARADI NEPRIMERNE OZIROMA NEPRILAGOJENE HITROSTI, ZMANJŠATI ŠTEVILO HUDO TELESNO POŠKODOVANIH ZA NAJMANJ 15

Na slovenskih cestah je leta 2011 zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti umrlo za **7 % manj** udeležencev kakor leta 2010, za 4 % manj jih je bilo hudo in za 9 % manj lahko telesno poškodovanih (vir: Policija).

V letu 2012 smo beležili povečanje mrtvih udeležencev med vozniki osebnih avtomobilov, zato bi bilo potrebno poleg voznikov motornih koles največ pozornosti nameniti prav omenjenim udeležencem.

Glede na posledice prometnih nesreč je prioriteta naloga zmanjšanje povprečne hitrosti, kar bo posledično pomenilo manj mrtvih, hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti.

Povprečne hitrosti je možno zmanjšati le z doslednejšim spoštovanjem omejitev hitrosti in ustrezno prilagoditvijo vožnje razmeram na cesti. S tem bi obvarovali marsikatero življenje ob morebitni prometni nesreči. Z akcijo se želi vplivati na zavest ljudi, da lahko za lastno varnost in varnost drugih udeležencev v prometu največ storijo z odgovornim ravnanjem v prometu.

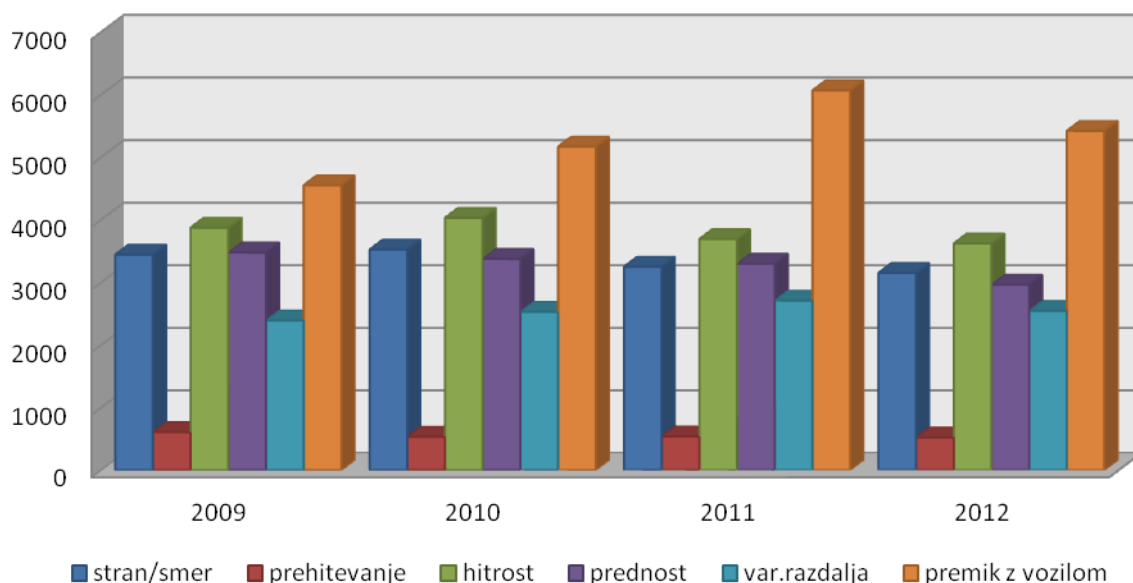
3. ANALIZA

Po podatkih iz analize stanja na tem področju, so ključne naslednje ugotovitve:

- Zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je na slovenskih cestah leta 2012 umrlo 53 oseb (ali 40 % vseh umrlih).
- Zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti je bilo na slovenskih cestah leta 2012 hudo telesno poškodovanih 296 ljudi (ali 35 % vseh hudo telesno poškodovanih).
- Neprilagojena hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi vzroki prometnih nesreč, kot so nepravilna stran oziroma smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in izsiljevanje prednosti, stopnja poškodb pa je povezana tudi z neuporabo varnostnih pasov.
- Leta 2011 se je delež alkoholiziranih voznikov v prometnih nesrečah, ki jim je botrovala hitrost, zmanjšal za 5 % (leta 2010 se je delež zmanjšal za 9 %).

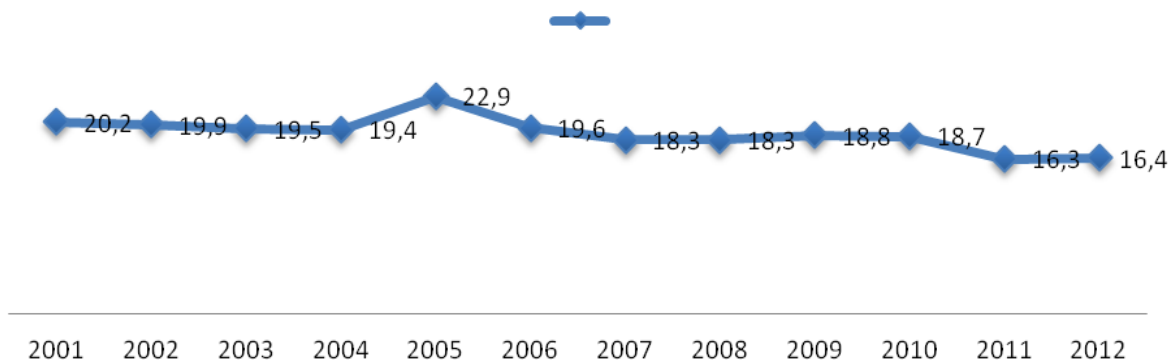
Hitrost je pogosto povezana tudi z nekaterimi drugimi dejavniki, kot so nepravilna stran in smer vožnje, nepravilnosti pri prehitevanju in neupoštevanje pravil o prednosti, kar pomeni, da se hitrost kot vzrok posredno pojavlja tudi pri drugih vzrokih prometnih nesreč.

Tabela 1: Najpogostejši vzroki prometnih nesreč

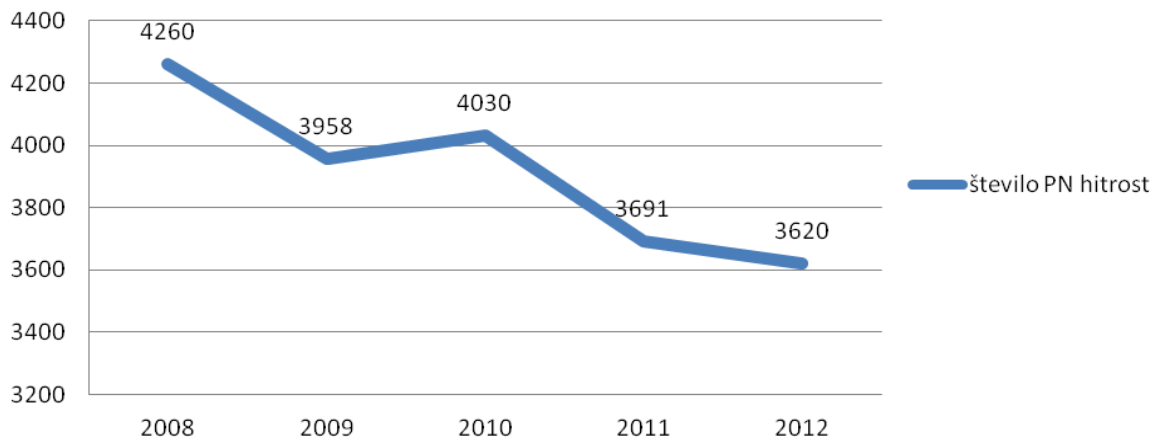
Delež prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti, glede na število vseh prometnih nesreč, je v letu 2012 znašal 16.4 %, kar pomeni, da število prometnih nesreč zaradi hitrosti ostaja na enakem nivoju kot leta 2011.

Tabela 2: Delež prometnih nesreč zaradi neprilagojene hitrosti

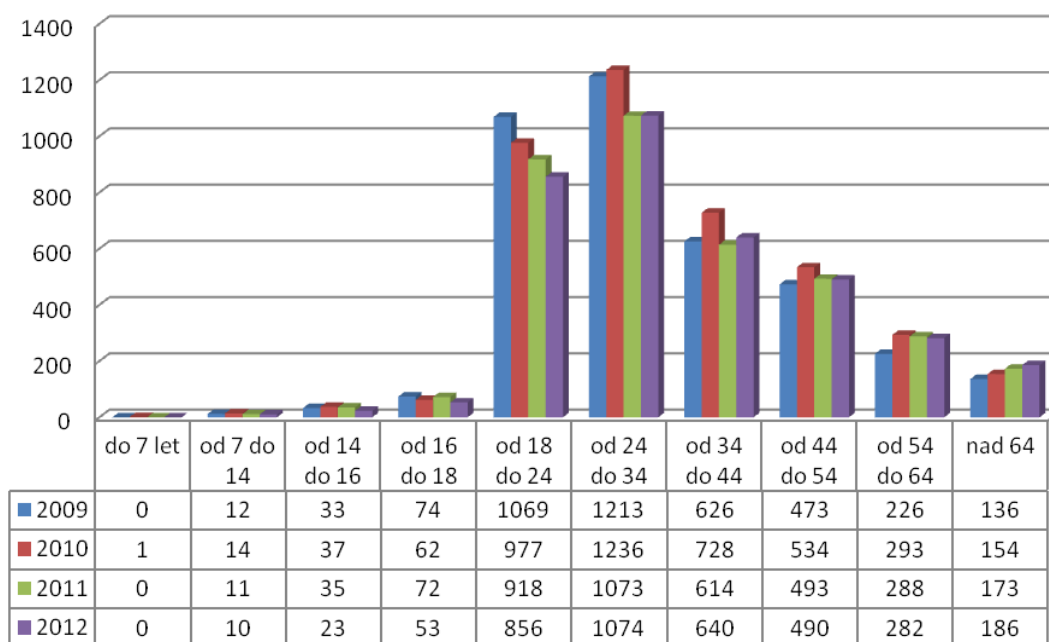
V lanskem letu je bila neprimerna oziroma neprilagojena hitrost kot dejavnik vzrok za nastanek 3.620 prometnih nesreč, kar je za 2 % manj kot v enakem obdobju leta 2011 (3.691). Potem, ko smo v letu 2010 beležili povečanje števila prometnih nesreč zaradi hitrosti, lahko ugotovimo, da se je v letu 2012 nadaljeval trend zmanjševanja prometnih nesreč.

Tabela 3: Število prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

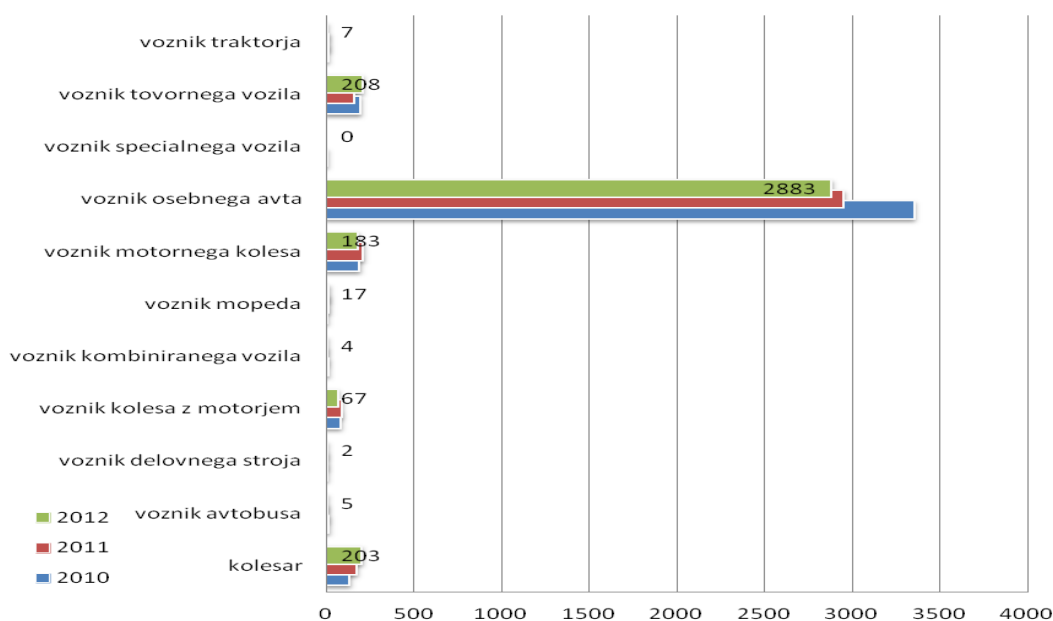
Glede na starostne kategorije so največkrat povzročitelji prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, stari od 24 do 34 let. Zaznan je trend povečevanja števila povzročiteljev med vozniki starejšimi od 64 let.

Tabela 4: Starost povzročiteljev prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

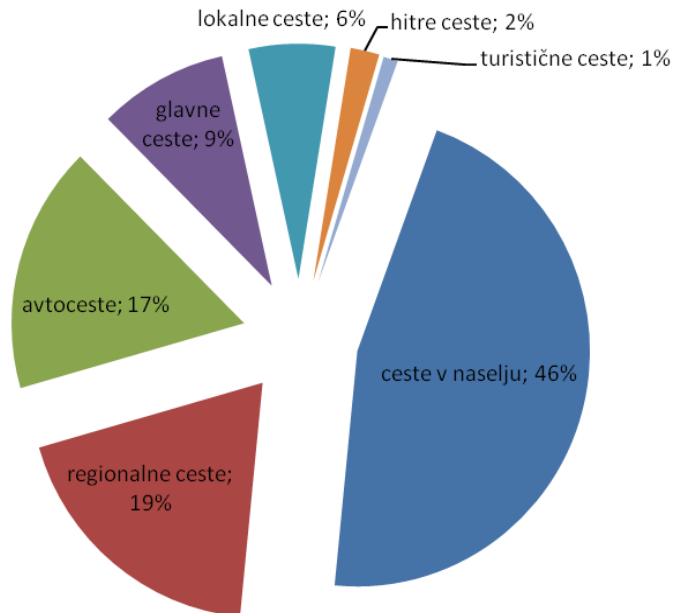
Vrsta povzročitelja prometnih nesreč je neposredno povezana z deležem posameznih udeležencev v prometu, zato so največkrat povzročitelji prometnih nesreč povezanih z neprimerno oziroma neprilagojeno hitrostjo vozniki osebnih avtomobilov. Povečanje števila prometnih nesreč je bilo v letu 2012 zaznano med vozniki tovornih vozil. **Zaradi specifičnosti je več povzročiteljev tudi med vozniki enoslednih vozil.**

Tabela 5: Vrsta povzročitelja prometnih nesreč zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti

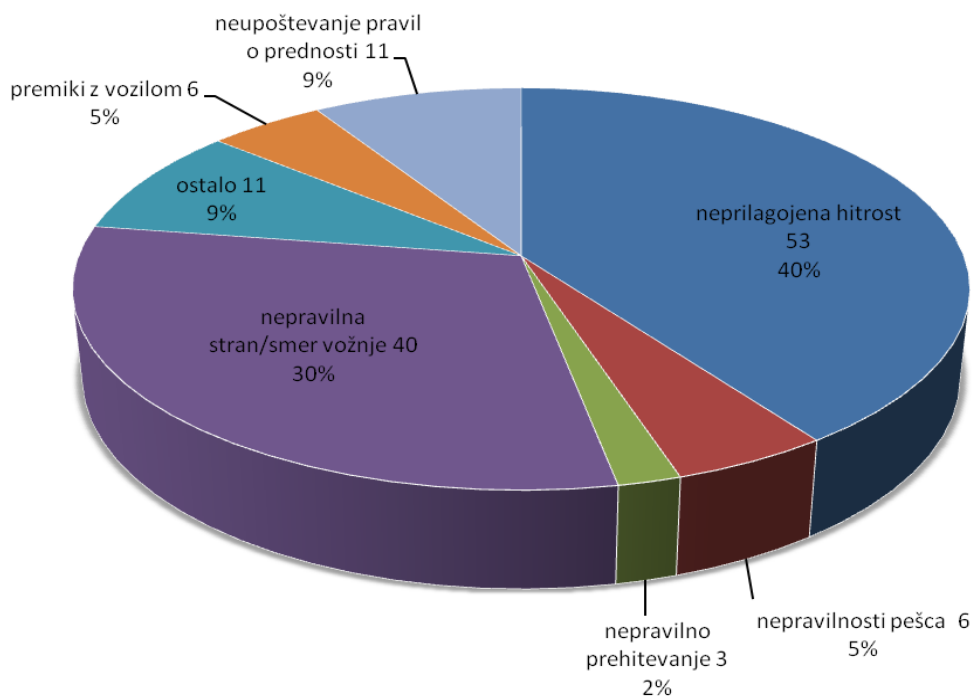
Po kategorijah cest se še vedno največ prometnih nesreč zgodi na cestah v naseljih, sledijo jim regionalne ceste I. in II. in III. reda in avtoceste.

Tabela 6: Število prometnih nesreč, katerih vzrok je v neprilagojeni hitrosti, glede na vrsto ceste

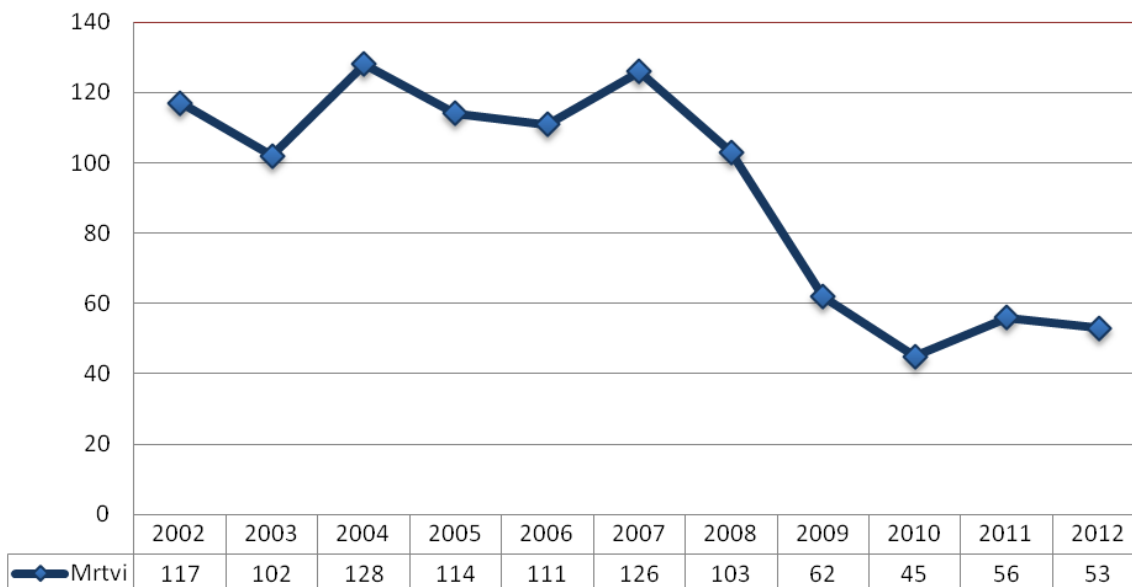
V letu 2012 neprilagojena hitrost med vzroki nesreč s smrtnim izidom predstavlja najpogostejši vzrok, saj je 40 % vseh udeležencev umrlo v prometnih nesrečah, ki so nastale zaradi neprimerne oziroma neprilagojene hitrosti (omenjeni delež ostaja enak kot leta 2011).

Tabela 7: Vzroki prometnih nesreč s smrtnim izidom 2012

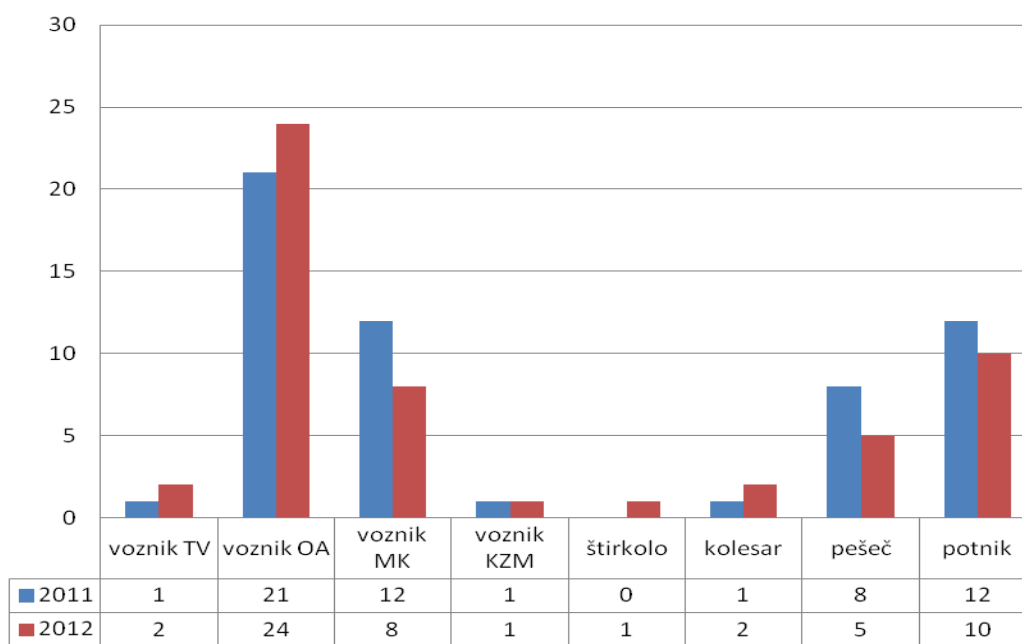
Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti, se je v letu 2012 v primerjavi z letom 2011 **zmanjšal za 5 %**, kljub vsemu pa je bilo število mrtvih večje kot leta 2010, ko je zaradi hitrosti umrlo najmanj ljudi.

Tabela 8: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

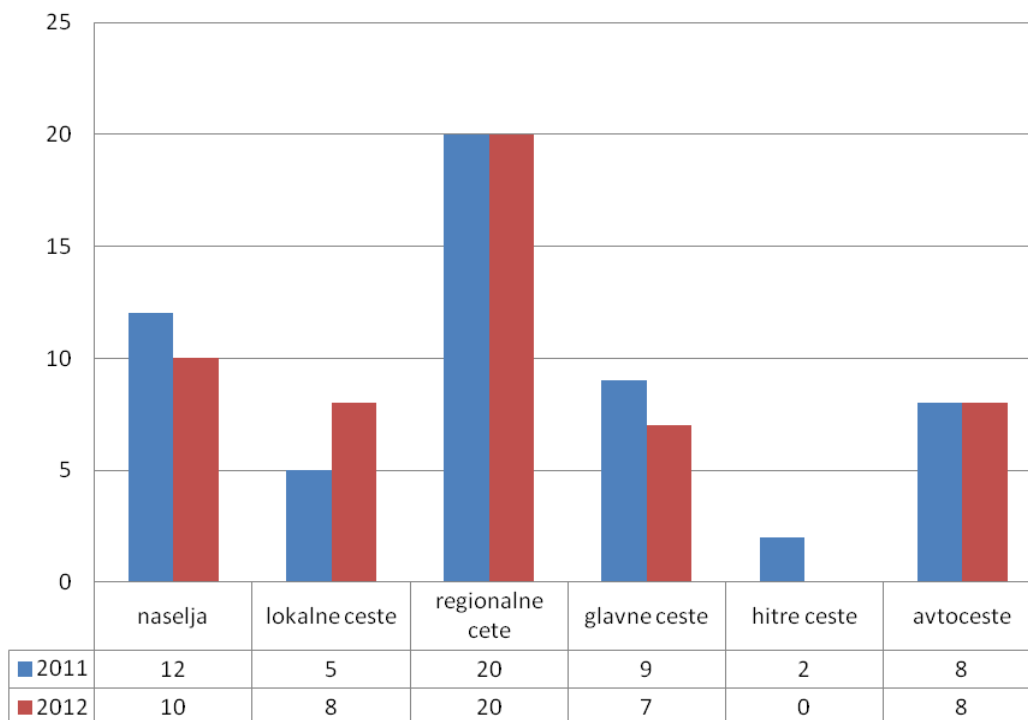
Največji porast v številu mrtvih v prometnih nesrečah, ki so se zgodile zaradi hitrosti smo v letu 2012 beležili med vozniki osebnih avtomobilov.

Tabela 9: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po udeležencih

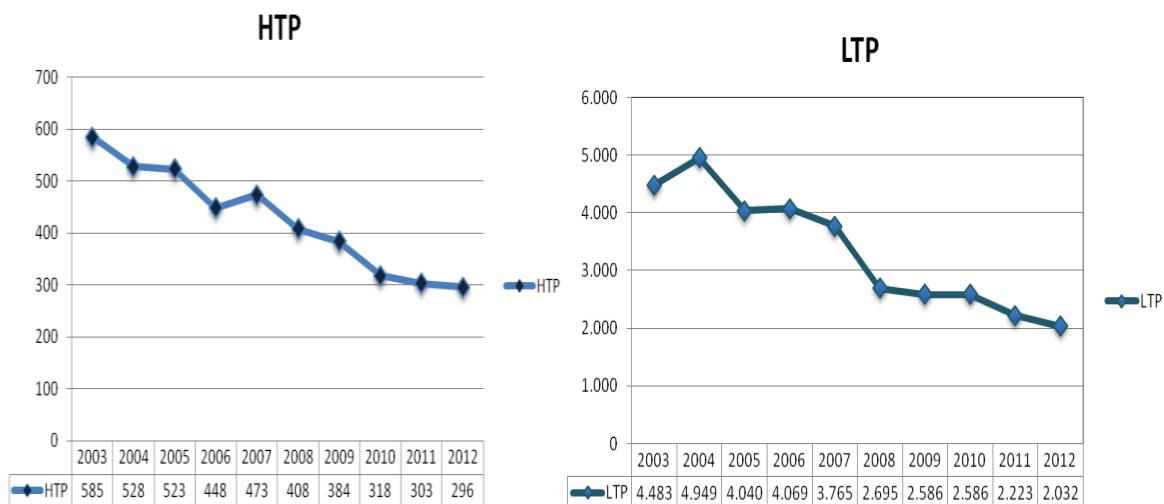
V prometnih nesrečah, ki se zgodijo zaradi hitrosti še vedno največ ljudi umre na regionalnih cestah.

Tabela 10: Število mrtvih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti – po cestah

Število hudo in lahko telesno poškodovanih se še naprej zmanjšuje je bilo v letu 2011 za 5 % manj hudo in za 14 % manj lahko telesno poškodovanih

Tabela 10: Število hudo in lahko telesno poškodovanih v prometnih nesrečah, katerih vzrok je bil v neprimerni oziroma neprilagojeni hitrosti

4. UKREPI

Zap. št.	VRSTA UKREPA	IZVAJALEC	ČAS IZVEDBE	KRAJ IZVEDBE	OPOMBA
1.	Medijska kampanja Hvala, ker voziš zmerno z obstoječimi gradivi ter povabilom za brezplačno oglaševanje	AVP, občinski SPV	Maj 2013	Lokalni mediji	Preko občinskih SPV se bomo obrnili na lokalne medije s prošnjo za brezplačno oglaševanje
2.	V času akcije policija pri nadzoru prometa prioriteto izvaja nadzor hitrosti	Policija	15. do 21. april 21. do 24. junij 19. do 25 avgust	avtoceste, državne in lokalne ceste	Nadzor se prioriteto izvaja na odsekih kjer ima to najbolj ugodne učinke na prometno varnost in kjer občani to želijo
3.	V vsakem terminu policijske uprave izvedejo po en poostren nadzor hitrosti	Policija	15. do 21. april 21. do 24. junij 19. do 25 avgust	avtoceste, državne in lokalne ceste	Prioritetno ukrepajo zoper najhujše prekoračitve hitrosti v povezavi z vožnjo pod vplivom alkohola
4.	Stacionarni merilniki hitrosti	Policija	15. do 21. april 21. do 24. junij 19. do 25 avgust	avtoceste, državne ceste	V času akcije se zagotovi optimalno delovanje stacionarnih merilnikov hitrosti
5.	Nadzor hitrosti s pomočjo tahografov in nadzor nad omejevalci hitrosti v vozilih, ki imajo tahografe	Policija / IRSPEP	ves čas akcije	kraj določi izvajalec	

6.	Skupni nadzor hitrosti (policija / občinska redarstva) in predstavitev problematike hitrosti v lokalnih medijih	Policija / Občinska redarstva	Ves čas akcije	V lokalnih medijih	Policijske uprave in občinska redarstva se enkrat v času akcije uskladijo o skupnem nadzoru hitrosti in skupnem nastopu v lokalnih medijih (na območjih kjer občinska redarstva izvajajo meritve hitrosti)
7.	Nadzor hitrosti s samodejnimi merilniki hitrosti	Občinska redarstva	ves čas akcije	lokalne ceste in državne ceste v naselju, lokalne ceste izven naselja	Nadzor hitrosti in dogovor o točkah nadzora hitrosti s Policijo
8.	Na avtocestnih portalih se objavljajo preventivne vsebine za hitrost	DARS, MNZ - Policija	ves čas akcije	avtocestno omrežje	
9.	Preventivno delo na lokalni ravni, delitev gradiv, uporaba plakatov	AVP, občinski SPV	Maj 2013	Po Sloveniji	sodelovanje na nekaterih preventivnih prireditvah občinskih SPV
10.	Izpitni centri na izpitih za vozniška dovoljenja posebno pozornost namenijo hitrosti.	AVP		(Murska Sobota, Ptuj, Maribor, Slovenj Gradec, Celje, Velenje, Trbovlje, Domžale, Krško, Novo mesto, Postojna, Koper, Nova Gorica, Ljubljana, Kranj, Jesenice)	
11.	Medobčinska tekmovanja OŠ »kaj veš o prometu«	MIZKS RS / AVP / ZŠAM / AMD /SPV	2013	OŠ po Sloveniji	

12.	Izdelava in distribucija preventivnega pripomočka Zveze ZŠAM za izračun zavorne poti vozil	Zveza ZŠAM Slovenije	2013	lokalna območja posameznih združenj ZŠAM (51 združenj)	Pripomoček v času preventivnih aktivnosti razdelijo prostovoljci ZŠAM udeležencem
13.	Distribucija plakatov in informativnega gradiva o prometni varnosti	ZŠAM / AVP	2013	Lokalna območja posameznih združenj ZŠAM	Ob posebnih akcijah in drugih prireditvah v lokalnih okoljih ZŠAM
14.	Program osvežitvenih predavanj »Kako varno vozimo po naših cestah, v križiščih in na krožiščih«	ZŠAM združenja	2013	Lokalna območja posameznih združenj ZŠAM	Organizacija in izvedba programa 13ih predavanj za osvežitev znanja cestno prometnih predpisov in seznanjenja udeležencev z novostmi (prometna infrastruktura, predpisi)
15.	Objava strokovnih prispevkov, poročil o izvedenih akcijah in preventivnega materiala (zloženke, oglasi...) v glasilu Prometni vestnik	ZŠAM združenja	2013	Bralci glasila po celotni Sloveniji	
16.	Starejši udeleženci v prometu	Zveza ZŠAM Slovenije	2013	Občina Ivančna Gorica, Kamnik	Predavanja za osvežitev znanja in postavitev tematskih stojnic
17.	Strokovno predavanje »Predpisi za poklicne voznike«	ZŠAM Slovenska Bistrica	2013	Slovenska Bistrica	
18.	»Avto moti rally« – vse za varnost prometa	ZŠAM MS	September 2013	Murska Sobota	Izvedba tekmovanja v spretnostni vožnji in opozarjanje udeležencev na pomen varnosti v cestnem prometu

5. MEDIJSKE AKTIVNOSTI

Policija bo v skladu z internim načrtom izvedla naslednje aktivnosti:

- priprava gradiva za objavo na internetu,
- priprava in izvedba izjave za javnost,
- vsakodnevno obveščanje javnosti o poteku akcije (v jutranjih predstavitev o delu v zadnjih 24 urah) in morebitnih posebnostih,
- posredovanje podatkov o ukrepih zainteresirani javnosti,
- objava zaključnih ugotovitev akcije na internetu.

6. ZAKLJUČEK

Namen preventivne akcije **Hitrost – počasneje je varneje** je prispevati k večji varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu.

Stanislav Veniger
generalni direktor policije
glavni policijski svetnik